Ner 137. ROK 1842. SOBOTA 18 CZERWCA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Dziś Marka M.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Dziś Długosław.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiéj	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i rożne uwagi
	6	27" 2' 086	+ 8°	6 2" 52 Pł	Zachodni mocny	Pochmurno	
16	2	2, 302	+ 12.	4 2, 23	,, ,,	Pogoda z Chmurami	
	10	3, 022	+ 8.	6 2, 77	,, ,,	Chmury	Deszcz

Wiadomości zagraniczne.

FRANCYA.

Paryż 3 Czerwca.

Xiążęta Orleański i Nemurski wyjechali wczoraj wieczorem do Belgii i zjadą się d. 6 b. m. z królem Niderlandzkim w Luxemburgu, gdzie N. Pan w tym czasie sejm zagaić postanowił. Nie zbywa bynajmniéj na domysłach o celu takiéj podróży. Sądzą, że dwór Tuilleryjski chce przyjąć rolę rozjemcy w sporze zachodzącym między królestwem Neapolitańskiém a Niderlandzkiém. Udział, okazywany przez Ludwika Filipa w téj sprawie królowi obojga Sycylii, okazuje się z usiłowania dworu naszego, aby zamęźcie między jednym z xiążąt Burbońskich a młodą królową Hiszpańską do skutku przyprowadzić. Zapominać także nie należy, że od czasu przytrzymania Don Carlosa we Francyi, król neapolitański uważa się za głowę Burbonów i za takową od młodszych linii powinowatych uważany bywa. To wystarcza do okazania, dla czego Ludwik Filip jest tak uprzejmy dla głowy Burbonów, aby wrazie potrzeby mieć go na swéj stronie.

Chociaż dzienniki mniéj się teraz niż dawniéj zamęźciem królowéj Hiszpańskiéj zajmują, przecież rzecz ta jest zawsze jeszcze głównym przedmiotem uwagi dynastyi Lipcowéj. Sprawa ta zajmuje może obecnie dwór nasz więcéj niż dawniéj, w przekonaniu, że Infant Don Francisco de Paula i rejent hiszpański zmierzają do oddania ręki królowéj najstarszemu synowi Infanta, i że gabinet angielski nie jest temu zamiarowi przeciwny. Dwór Tuilleryjski kazał gabinetowi angielskiemu oświadczyć, że tylko Burbon może być mężem królowéj Izabelli i że dla tego innego zalotnika cierpieć nie będzie. Rząd angielski odrzekł na to, że Ludwik Filip w téj sprawie li tylko interes Francyi, nie zaś interes całéj Europy ma na oku.

Przy okoliczności udzielania kredytów dla szkół wojskowych, pan Arago użalał się na nowe rozporządzenia dotyczące przyjmowania do szkoły politechnicznéj, które szczególniéj młodym wojskowym utrudniają wstęp do tego instytutu. Na przyjęcie do téj szkoły ustano-

wiono examina uczniów, które częstokroć równie są zbyteczne jak śmieszne. Czytał kilka zapytań examinatorów, którychby on sam nie był w stanie rozwiązać. I tak zapytano się między innemi: Czemu zaćmienia słońca mniéj są liczne niż zaćmienia księżyca? »Wyznaję — rzekł pań Arago — że to zapytanie mnie samego wprawia w kłopot; jakże bowiem w istocie mam dowieść, że zaćmienia słońca mniéj są liczne, kiedy rzeczywiście są liczniejszemi niż zaćmienia księżyca, (To wzbudziło powszechny śmiech). Pan Villemain bronił wydanych względem szkoły politechnicznéj rozporządzeń i ganił że poważny interes starano się okryć śmiesznością, czyniąc widoczną pomyłkę przedmiotem doweipu. W dalszéj mowie starał się dowieść, że w naszych czasach więcéj niż kiedykolwiek baczyć należy na ściśle umiejętne kształcenie, i że z togo względu zaszły niektóre zmiany.

Wczoraj z Montmartre doświadczano telegrafowania w nocy, i pierwsze doświadczenia były tak zadowalające, że kilku członków oświadczyło, iż na przyszłość łatwiéj będzie można w nocy niż w dzień telegrafować, gdyż znaki mniéj są zawisłe od atmosfery.

Rozprawy nad poprawką pana Barthelemy zajęły jeszcze część dzisiejszego posiedzenia, poczém piętnastu członków izby podało wniosek sekretnego głosowania. Rezultatem takowego było odrzucenie poprawki większością 100 głosów przeciw 64. Następnie wszystkie pozostałe artykuły projektu zostały bez ważnych zmian przyjęte, i nakoniec cały projekt większością 107 przeciw 55 głosów bez zmiany zatwierdzony.

Izba deputowanych 3 *Czerwca.* Dzisiejsze posiedzenie zajęte było rozprawami nad budżetem dochodów i pojedyncze artykuły takowego tak prędko były przyjmowane, iż posiedzenia za kilka dni zostaną ukończone.

Czytamy w *Phare des Pyrenées* z dnia 27 b. m:

»Zupełnie świeże wiadomości od granicy, donoszą, iż z Figuieres, Gironne i innych twierdz Katalonii, wszelkie rozporządzalne wyruszyły siły ku Barcelonie na wezwanie jenerała kapitana. To zgromadzenie wojska w tém miejscu każe się domyślać, że jenerał van Halen sądzi swoje położenie niebezpiecznėm i że obawia się aby nie zbuntowano się przeciw jego władzy. Nim otrzymamy więcéj szczegółowe doniesienia, ograniczymy się na wzmiance, że ostatnie wiadomości jakie mieliśmy z Barcelony donosiły nam, że w mieście tém panuje wielkie wzburzenie umysłów, i że nie można liczyć na utrzymanie porządku i spokojności.«

Uczynimy jednak uwagę, że dzienniki barcelońskie z dnia 23 i 24 nadeszłe dziś z rana nie wspominają nic o zatrważającém położeniu tego miasta. Swięto tkaczy téj prowincyi odbyło się bez najmniejszego zakłócenia porządku.

Giełda 30 Maja. Giełda była dziś w wielkim ruchu z powodu dozwolonéj przez ministra skarbu, albo jak większa część mówi, uproszonéj przez niego zwłoki terminu wypłaty nowéj pożyczki. Ten krok w rozmaity sposób był wykładany, jedni ganili, drudzy chwalili ministra; nie zbywało też i na różnych pogłoskach o kontrahentach pożyczki. Na kursy renty okoliczność ta nie wywarła widocznego wpływu.

ANGLIA.

Londyn 3 Czerwca.

Z Malty nadeszły dziś wiadomości po dzień 18 Maja podług których w tym dniu flota pod dowództwem admirała Owen złożona z pięciu okrętów liniowych i jednego parопływu, przygotowaną była do wypłynienia na morze z zapasami na 4 miesiące. Sir Francis Mare z trzema okrętami oczekiwany był co chwila z Tripolis. Względem przeznaczenia téj floty panuje największa tajemnica. Mniemają jednak że uda się do Tripolis, gdzie nieprzyjazny anglikom a wspierany przez Francyę pasza, kazał pozrywać arabskie odezwy w których konsul angielski »w imieniu królowéj angielskiéj wzywał wszystkich mających udział w handlu niewolników, aby go zaniechali, za co królowa angielska może znaleść nie długo sposobność okazania swojéj przychylności mieszkańcom Tripolis.« Naczelnik arabski Abed-el Ducioll, prze-

ciwnik paszy miał z konsulem angielskim konferencyę, która go natchnąć miała męztwem i determinacyą, tak że już zebrał dość znaczne wojsko arabów przeciw paszy. Na wyspie Malcie został odkryty spisek utworzony przeciw tamtejszemu rządowi angielskiemu, przez duchownego nazwiskiem Anetto Casolani. Korespondował on w tym przedmiocie z katolickim parem lordem Clifford i ten właśnie miał zdradzić tajemnicę. Casoloni umknął do Lewantu paroplywem francuzkim.

Dnia 4 Czerwca.

(B. H.) Na wczorajszém posiedzeniu izby niższéj, kanclerz izby skarbowéj pan Goulburn, przedstawił w komitecie funduszów krajowych wniosek aby istniejące cło od cukru na rok jeden zostało przedłużone. Redukcya cła od cukru była jak wiadomo jednym z środków, któremi poprzedni gabinet chciał próbować polepszyć stan finansów. Dla tego pan Labouhere, były minister handlu (po odrzuceniu wniosku pana Roebuck aby cło od cukru kolonialnego angielskiego zrównane było z cłem od wszelkiego z zagranicy cukru), starał się przeprowadzić plan poprzednich ministrów w kształcie poprawki do poprzedniego wniosku pana Goulburn; projektując aby cło od cukru z kolonii angielskich zostało zniżone do 20 szylingów a od wszelkiego obcego do 30 szyling. Ta poprawka jednakże po długich rozprawach została odrzuconą, większością 245 przeciw 164 głosów, i tym sposobem przedłużenie istniejących przepisów na rok jeden zostało zatwierdzone.

Przez Paryż nadeszła do Londynu wiadomość, o przybyciu poczty wschodnio indyjskiéj do Marsylii w d. 1 Czerwca. Przywiozła ona tutaj listy i dzienniki z Bombay z 2 Maja, które donoszą co następnje względem położenia rzeczy w Afghanistanie. Cytadella Ghisni kapitulowała, pod warunkiem bezpiecznego odprowadzenia garnizonu do Kabulu. Z drugiéj strony jenerał Pollock, przebył wąwozy Keiber, i zajął twierdze panujące nad niemi; bez wątpienia postąpił on zaraz daléj na odsiecz naszemu korpusowi w Czellalabad. Jenerał Sale wykonawszy wycieczkę z tego ostatniego miejsca, pobił powstańców. Pogłoska niesie, że Akbar Chan został ciężko raniony. Jenerał Nott w bliżkości Kandahar, stoczył kilka pomyślnych utarczek. Szach Sudsza ma być otruty.

»Upadek Ghisni, mówi *Courier*, tém mniéj spodziewanym był dla nas, ponieważ podług dotychczasowych wiadomości, twierdza ta była należycie zaopatrzoną we wszelkie zapasy; a garnizon był pełen męztwa i nadziei, że zdoła wytrzymać oblężenie aż do przybycia odsieczy. Nie mniemano nawet, aby ta twierdza mogła być zdobytą przez niekarną armią, pozbawioną zupełnie zdatnych oficerów artyleryi. Widać zatém że głód zmusił ją do poddania się. Spodziewajmy się że waleczny, ale nieszczęśliwy garnizon nie będzie miał takiego losu jak armia w Kabulu. W każdym razie godzina odwetu zbliża się. Pułkownik Pollock dzielną ręką zdobył przejście przez wąwozy Keiber, i bezwątpienia postępował szybko na odsiecz dzielnemu garnizonowi w Czellalabad, który pod dowództwem nieustraszonego Sale, znowu ukarał otaczających go nieprzyjaciół.

Abdykacya hiszpańskiego ministra skarbu Surra y Rull, i przypuszczenie że wkrótce nastąpi zupełna zmiana gabinetu, sprawiły wielkie wrażenie na tutejszym targu pieniężnym, tak że 3pctowe bony hiszpańskie zaraz spadły o jeden pct. a późniéj jeszcze więcéj. Względem wpływu tego wypadku na stósunki finansowe hiszpańskie rozmaite są zdania. *Globe* mówi: »Najlepiéj zawiadomione osoby mniemają że ta abdykacya jest poprzedniczką przyjęcia projektu względem przypuszczenia naszych wyrobów bawełnianych, a zatém tryumfem naszego wpływu. To pewna, że liberalniejsza taryfa byłaby dla Hiszpanii podstawą pomyślności, ale takowa niepodobną była dopóki pan Surra y Rull stał przy sterze, który jest rodem z Katalonii, a zatém z jednéj prowincyi któraby przez przypuszczenie naszych bawełnianych wyrobów ucierpieć mogła. Być może że w Barcelonie wybuchną niespokojności skoro tam

dojdzie wiadomość o skłonności rządu madryckiego do przyjęcia wspomnionego projektu, rząd jednakże nie zapomniał o posłaniu silnych oddziałów wojska ku granicy katalońskiéj.«

NIEMCY.

Hamburg 6 Czerwca.

Stósownie do pierwszego wykazu składek dla podźwignienia pogorzelców naszych nadesłanych, summa tychże ogółem 1,943,000 marków wynosi.

INDJE WSCHODNIE.

Bombaj 3 Maja.

Wielką radość obudziła tu wiadomość, że jenerał Pollock z 8000 ludzi był tak szczęśliwym i zręcznym, iż prawie bez straty zdobył w dniu 5 Kwietnia przejście przez wąwozy Keiber, najstraszniejsze w Azyi środkowéj, i że bez żadnéj wątpliwości przyniósł już odsiedz wojsku zamkniętemu w Czellalabad. W tym samym prawie czasie sir R. Sale, który od 12 Listopada 1841 roku, znajduje się w Czellalabad zwyciężył Afghanów w jednéj znacznéj utarczce. Ten jen. obawiał się zrazu, że jenerałowi Pollock nie uda się zdobyć wąwozu. Wykonał zatém wycieczkę i pobił na głowę 6000 Afghanów oblegających miasto chociaż Anglicy liczyli tylko 1400 ludzi. W dniu 16tym Kwietnia jenerał Pollock mógł już przybyć do Czellalabad. Wąwozy Keiber nigdy jeszcze nie były zdobyte; Anglicy przy zdobyciu ich teraz mieli tylko 15 poległych a 104 ranionych. Raport urzędowy jenerała Salé datowany 7 Kwietnia potwierdza wiadomość o pobiciu Afghanów oblegających Czellalabad.

Ciemna strona obrazu który przedstawiają ostatnie raporta z Afghanistanu, okazuje się w upadku Ghisni. Garnizon angielski w téj twierdzy po wybuchnięciu tam podobnego wzburzenia jak poprzednio w Kabulu, musiał w dniu 6 Marca kapitulować, i przy odwrocie częścią został wycięty, częścią wzięty w niewolę. Strata Anglików obliczaną tam jest na 1000 ludzi. Szósty pułk angielski już ma być tym sposobem zupełnie zniszczony. Obawiają się także o garnizony w Kandahar i Kelat y Gildszi, które mając odcięty wszelki dowóz żywności, będą może zmuszonemi wyruszyć ku Kwetta. Jenerał Inglenh spieszący im na odsiecz, został odparty i osądził za potrzebę oszańcować się pod Kwetta.

Szach Sudsza który jak głoszą, w liście do jeneralnego gubernatora Indyi wschodnich, bronił się przeciw zarzutowi zdrady, podług raportów z Kabul 8 Kwietnia, miał zostać tam zabity przy wybuchnięciu powstania.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 16 do dnia 17 Czerwca.

Pydynkowski Maryan, Rudolf Fryderyk ob., Tańska Teofila, Smoliński Bonifacy, Szymczykiewicz Konstanty ob., Łubieński Xawery, z Polski; — Lenhart Jerzy, Działyński Tytus hr., Wiśniewska Apolonia, z Galicyi; — Burghar Hieronim, Cieszkowski, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Trzebiński Józef ob., Billard Marya, Rusień Michał, Wessali Andrzej, Herdyn Józef, Ekert August, Kiniarski Wojciech, Jankowski Władysław ob., Dąbski Karol ob., Majewski Alexander ob., Kotkowski Seweryn ob., do Polski; — Kopp de Felzenthal, Zdanowski Ferdynand ob., Romer Konstanty ob., Romer Alexander ob., do Galicyi.

Doniesienie prywatne.